

Kynning fyrir stjórnskipunar- og eftirlitsnefnd Alþingis 19. maí 2016.

Evrópskt eftirlitskerfi á fjármálamarkaði – upptaka í EES - samninginn

Erna Hjaltsted

Skrifstofa efnahagsmála og
fjármálamarkaðar

FJÁRMÁLA- OG EFNAHAGSRÁÐUNEYTIÐ

Reglugerðir um evrópskar eftirlitsstofnanir - aðlögun við upptöku í EES- samninginn

Eftirlitsumgjörðin frá 2011

- Jaques de Larosiére hópurinn – stofnað verði samevrópskt eftirlitskerfi með fjármálamörkuðum, einkum vegna viðskipta yfir landamæri.
- Evrópska bankaeftirlitsstofnunin – EBA nr. 1093/2010
- Evrópska verðbréfamarkaðseftirlitsstofnunin -ESMA nr. 1095/2010
- Evrópska trygginga- og lífeyrissjóðaeftirlitsstofnunin - EIOPA – nr. 1094/2010
- Kerfisáhætturáðið ESRB – nr. 1092/2010

Hlutverk stofnananna

- móta tillögur að tæknistöðlum,
- tryggja samræmda beitingu ESB reglna,
- leysa úr deilumálum milli eftirlitsaðila í aðildarríkjum,
- hafa samræmingarhlutverk ef neyðarástand skapast,

Hlutverk stofnananna - frh.

- taka ákvarðanir til þrautavara gagnvart einstökum eftirlitsskyldum aðilum í aðildarríkjunum ef þau telja að eftirlitsaðilar í viðkomandi heimaríki hafi ekki brugðist rétt við,
  - **Meginreglan er enn eftirlit heimaríkis (FME)**
- ákvarðanir um að eftirlitsaðilar grípi til ákveðinna aðgerða ef neyðarástand kemur upp, t.d. að banna eða takmarka skortsölu á samræmdan hátt í öllum ESB-ríkjum.

Aðlögunin

- Á fundi fjármála- og efnahagsráðherra EFTA ríkjanna og ESB 14. október 2014 var samþykkt sameiginleg yfirlýsing um meginviðmið við upptöku í EES-samninginn.
- Samningaviðræður um tæknilegar útfærslur DG FISMA um 31 gerð til mars 2016.

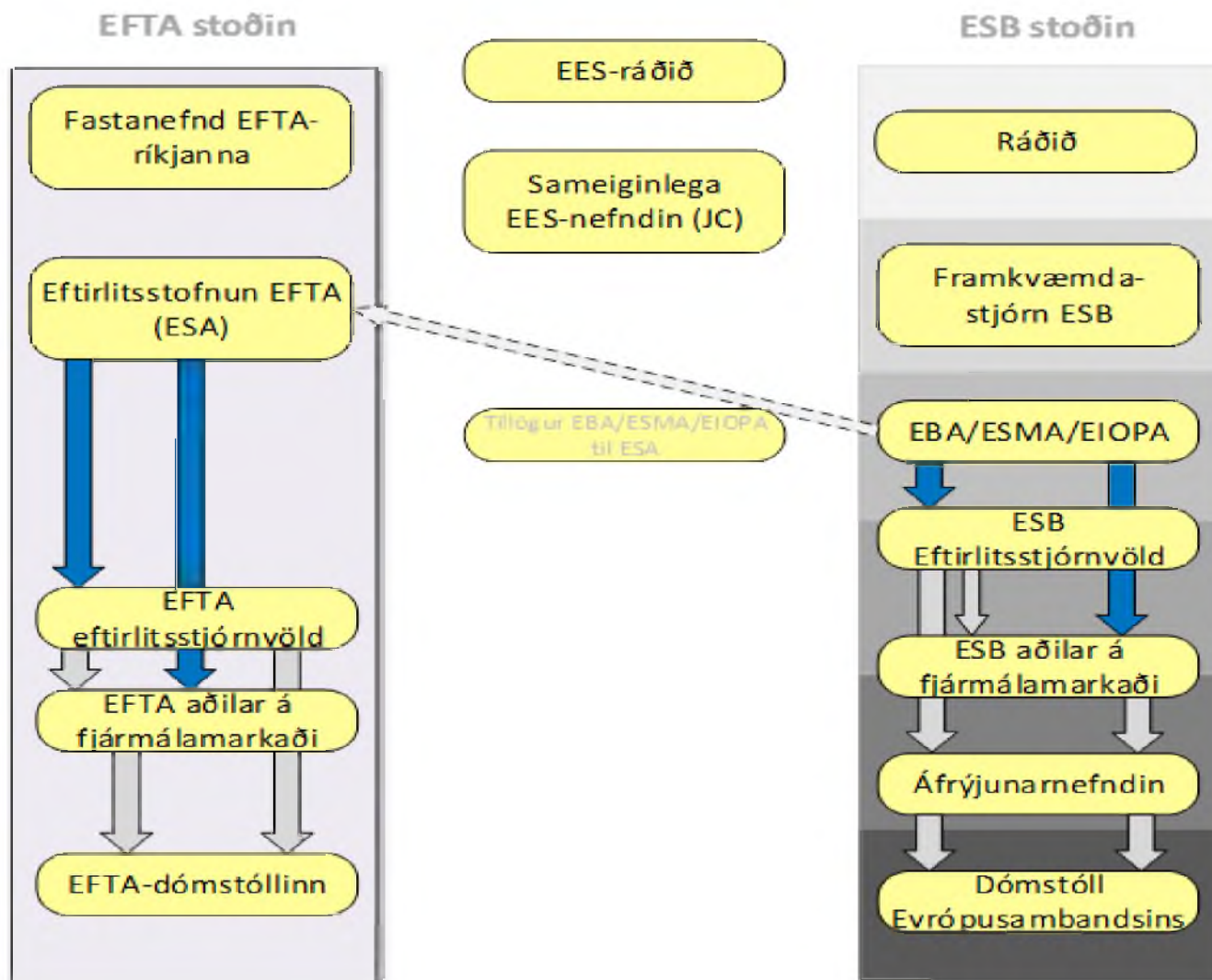

Aðlögunin

- Eftirlitsstofnun EFTA verður eftirlitsaðili á fjármálamarkaði hvað varðar EES/EFTA ríkin og tekur yfir bindandi valdheimildir hinna þriggja eftirlitsstofnana.
- Fulltrúar fjármálaeftirlita EES/EFTA ríkjanna og fulltrúi ESA hafa rétt til að sitja í eftirlitsráðum eftirlitsstofnana.
- Ákvarðanir ESA byggja á uppkasti frá eftirlitsstofnunum.
- Ákvörðunum ESA verður svo hægt að skjóta til EFTA-dómstólsins.
- Óbindandi hlutverk áfram í höndum stofnananna t.d. upplýsingaréttur, útgáfa leiðbeinandi tilmæla, samræmingarhlutverk.

Tveggja stöða eftirlitskerfi á fjármálamarkaði

Beint eftirlit ESA/ESMA

Beint eftirlit ESA/ESMA

- Í ESB er ESMA falið að hafa beint eftirlit með tveimur tegundum af starfsemi:
- 1) Lánshæfismatsfyrirtækjum (CRA)
- 2) Afleiðuviðskiptaskráum (TR)
- Eftirlit fært frá lögbærum yfirvöldum aðildarríkja og til sjálfstæðrar eftirlitsstofnunar (ESMA) á þessu afmarkaða sviði.

Gildissvið

- **CRA reglugerðin** gildir um lánsþæfismat sem lánsþæfismatsfyrirtæki sem skráð eru í ESB gefa út og greina opinberlega frá.
- Notkun lánsþæfismats takmörkuð, ákveðin fjármálafyrirtæki geta einungis notað lánsþæfismat í eftirlitsskyni (e. regulatory purposes) ef lánsþæfismatsfyrirtæki hefur starfsleyfi frá ESMA.
- **Afleiðuviðskiptaskrá (e. Trade repository)**
Lögaðili sem safnar saman og viðheldur gögnum um afleiður. Tilkynna skal öll afleiðuviðskipti til afleiðuviðskiptaskráningar.

Af hverju beint eftirlit?

Gagnrýni á **lánshæfismatsfyrirtæki**, m.a.:

- Aðferðafræði, stjórnarhætti og hagsmunatengsl við útgefendur

Afleiðuviðskipti

- Gagnrýnd fyrir skort á gagnsæi. Á að draga úr kerfisáhættu vegna afleiðuviðskipta.

Hvað felst í beinu eftirliti?

- Í ESB er ESMA eini eftirlitsaðilinn (e. single supervisor)
- Starfsleyfi
- Upplýsingaöflun, almennar rannsóknir og vettvangskannanir (e. on-site inspections)
- Sektir og févítí (e. fines, periodic penalty payments)
- Afturköllun starfsleyfis
- Almennt eftirlit með þessari starfsemi og þróun markaða.

Eftirlitsstofnun EFTA eftirlitsaðili í EFTA stoðinni

- ESA hefur beint eftirlit með láshæfismatsfyrirtækjum og afleiðuviðskiptaskráum í EFTA ríkjum.
- Náið samstarf á milli ESMA og ESA.
- Bindandi ákvarðanir ESA byggja á drögum frá ESMA.
- Leyst úr ágreiningsmálum á milli ESMA og ESA á æðsta stigi hvorrar stofnunar um sig. Ella á vettvangi sameiginlegu EES-nefndarinnar.

Áhrif hér á landi

- Kallar á lagabreytingar
- Meginreglan áfram eftirlit heimaríkis - FME.
  - Mest áhrif á starfsemi FME
  - Lítil áhrif gagnvart markaðsaðilum – sýnileg áhrif ESA sem eftirlitsstjórnvalds verða lítil.

Áhrif – EES samstarfið

- Tafir á innleiðingu – um 180 gerðir bíða.
- Lausnin er forsenda fyrir áframhaldandi virkrar þátttöku EES/EFTA ríkjanna á innri markaðnum með fjármálaþjónustu.

